

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVI

Número 2266

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 11 d'agost de 1922

LA FESTA MAJOR DE CATALUNYA

—Quina llàstima que les festes majors no siguin en dies diferents per a poder anar a totes!...

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

TEMPORADA
D'ESTIU
1922

Exposició permanent de les últimes novetats
Trajos a mida des de 115 pessetes
Gabardines » » 90 »
Immens assortit en gèneres del País i anglesos

"SWAN"

SAFETY
SIMPLE AUTOMATICAMENTE

Muntanyes regalades
són les de Canigó;
i també, són regalades
les plumes que anuncio jo.

DESDE 22'50 Ptas.

EN LES PRINCIPALS PAPERERIES

MABIE. TODD & CO. LTD. - FABR. 133-135 OXFORD ST. LONDRES
AGENT G^{ra} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

Cámara Sevillana
Balmó

VENDES AL
COMPTAT I A PLAÇOS

No deixin de visitar
l'Exposició els dies festius

Si vols estar ben servit
compra an aquesta casa un llit.

SARNA

(RONYA)

ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura SENSE BANY
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i
Parlament, 17 BARCELONA

ESTOMAGO & INTESTINOS
GASTROL MIRET

REMEDIO SEGURISIMO ● PROBARLO ES CURARSE

DE VENTA EN TODAS PARTES

Bicicletas

PRECIOS-IVEROSIMILES

ARAGON 229

BARCELONA.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Del mercat floualesc

L'Anfós és un aficionat a les ratlles curtes i tan bon punt arriba l'època en que l'avellana és plena i el préssec sucós, no té altra fal·lera que fer versos i re-passar cada matí la premsa i, per sobre de tot, les correspondències de la Regió, a la caça de cartells de Jocs i Festes floualesques per a tirar-hi un plec on va tancada, curosament, la darrera composició que tan sols ha llegit a la *Tulita*—la seva muller—qui després de jutjar-la amb elogi, veu un premi segur i el consegüent viatge al poble el dia del repartiment, amb *banquet* en el que no ha de faltar-hi la greixosa sopa d'ànec, els menuts i mandonguilles amb esbergínia i la cuixa d'anyell rostit.

L'Anfós, embafat i allisonat de l'estiu passat, no s'ha descuidat pas l'indumentària matrimonial i ha fet arranjar el vestit de seda negra que portava la *Tulita* el dia que varen emmaridar se, comprant ell un tros de vicunya negra a la casa on treballa com a tenedor de llibres i fer-se confeccionar un *chaquet* per un sastre amic, qui s'esmera i limita de preu perquè veu en la prenda destinada al versaire, la més forta *réclame* per al seu modest establiment d'entressol.

I l'Anfós ha tirat a tots els jocs i... oh, Musa!, tan sols un dels Jocs li fallen, i precisament el que li semblava enviar-hi la millor composició...

I ja tenim el versaire fent combinacions per a recollir els premis.

Habillat el matrimoni amb lo millor, emprèn el viatge cap a Vallparnàs, ell amb un rotllo de periòdics i un parell de llibres sota el braç, i ella amb un paquet que guarda cuidadosament.

Un cop en el tren, crida l'atenció del matrimoni, un jove melenut i ullerós que abstret va fullejant un llibre, durant el pesat i calurós viatge en un tren mixte.

—Vallparnàs, *un minuto*—crida un baladrer de l'estació.

—Caram, ja hi som?—diu el jove melenut dirigint-se an el matrimoni.

—Sí, senyor, sí—diu la *Tulita*—nosaltres també baixem an aquí per a recollir un premi que ha guanyat el meu marit en el Jocs Florals.

—Quina casualitat! An a mi també m'han premiat—fa el jove melenut—i amb la Flor Natural...

—Així vostè és En Ricard Rosella...

—Sí, senyors, el mateix.

—Caram, tant d'honor.

I tot enraonant surten de l'estació, quedant estranyada la *Tulita* de que ningú els esperi.

—Que hi tenen coneguts en el poble?—diu En Ricard.

—No senyor, no; mes lo natural era que el Jurat o la Comissió vinguessin a esperar-nos—respongué la *Tulita*.

—I ara, dona, que no saps que fins al acte d'obrir els plecs s'ignora qui són els poetes premiats?—observà l'Anfós volguent tapar la planxa de la seva muller.

—Doncs, qui era que't va escriure convidant-te a dinar i encarregant-te el *corte* de trajo que porto en aquest paquet?—contestà la *Tulita* tota emmoscada.

—Era el secretari del Jurat, mes, per Deu, calla, dona, i deixa fer—diu l'Anfós en veu baixa.

I així parlant arribaren a la Plaça Major del poble seguits per munió de quitxalla, atreta per la vestimenta d'aquells versaires de a tant la ratlla i que contractats, com qualsevol pallaso, anaven a fer Jocs Florals per les festes majors de poble.

Pobra festa floualesca! Els domassos amb que t'engalanaves s'han tornat llustrina i les joies més preuades un test reconer qualsevol, o un objecte d'indispensable utilitat, o un bitllet de vint-i-cinc pessetes.

El torneig o certàmen poètic s'ha convertit en un mercat qualsevol, on tot se cotitza i ven, fins l'ésser regina de la festa!

Que els Jocs Florals ja no són ni de Canprosa.

Perquè poètics ja feia temps que no ho eren. Restava lo pintoresc i ridícul amb que els havia segellat En Rusiñol. Ara ni això.

Ara són una mena de Borsa on la cotització més alta sol ésser de cent pessetes. I per aquestes cent pessetes, que se'n fan de misèries! L'únic que hi va de bona fe és el poeta principiant. Aquest s'endú la Flor Natural. Però així que se sent poeta de *debó* ja s'enfada si li donen la Flor. Perquè ell, com a veritable poeta, vol... pessetes!

Pobra Clemència Isaura! Si tornava de l'altre món al veure la gaia festa, per ella reinstaurada i alentada, en mans de traficants i acaparadors, anul·laria son testament, tot maleïnt tan indecorosos marxants.

P. KTA

En «Nandu»

En «Nandu» és un pescador que sortia de tant en tant en el «Glossari» d'En «Xenius». En «Nandu», és el protagonista de *Que és gran Barcelona!* d'En Manolo Fernández. En «Nandu» és el nostre alcalde.

En «Nandu», protagonista i En «Nandu», alcalde, se trobaren l'altre dia en el Còmic, en la sessió a be-

nefici de *La Vicarí*. Quan el primer va sentir anomenar-se, cridà:

—Mira que'm poden pendre pel marquès d'Alella. El marquès d'Alella va riure, com una criatura. El marquès d'Alella, té un aire antipàtic, però nosaltres li perdonem l'aire per les seves habituds democràtiques i mundanes. Bé és veritat que és vidu, com ho són totes les primeres autoritats oficials de Barcelona. Vidu el capità general. Vidu el governador. Vidu l'alcalde. Però el que guanya és l'alcalde.

Seia aquella nit a les butaques, i quan arriba el número de la flauta, que el públic reprèn amb les seves flautes de cartró, ell, el senyor alcalde, bufà en la seva i bufant se va passar un quart d'hora.

Si fos republicà li podríem dir el marquès Igualtat.

El mal dia

Un mateix dia se varen firmar:

- 1.er La dimissió del governador.
- 2.^{on} La venda de *La Publicidad* als de l'«Acció Catalana».
- 3.er El contracte per a la pròxima temporada de Teatre líric Català.

Lo primer fou un acte públic. Lo segon, mig públic. Lo tercer, íntim. Quatre o cinc persones, tot lo més. Quan un dels empresaris hagué firmat, posà una cara tota sèria i va dir:

—Creguin que avui és un mal dia per a una firma així.

No era ni dimarts, ni divendres, ni dia tretze.

—Perquè és un mal dia avui, per a firmar un contracte teatral?

—Perquè avui ha dimitit el governador, que ens ha salvat la ciutat, posant-hi ordre. I sense ordre, no hi pot haver teatre.

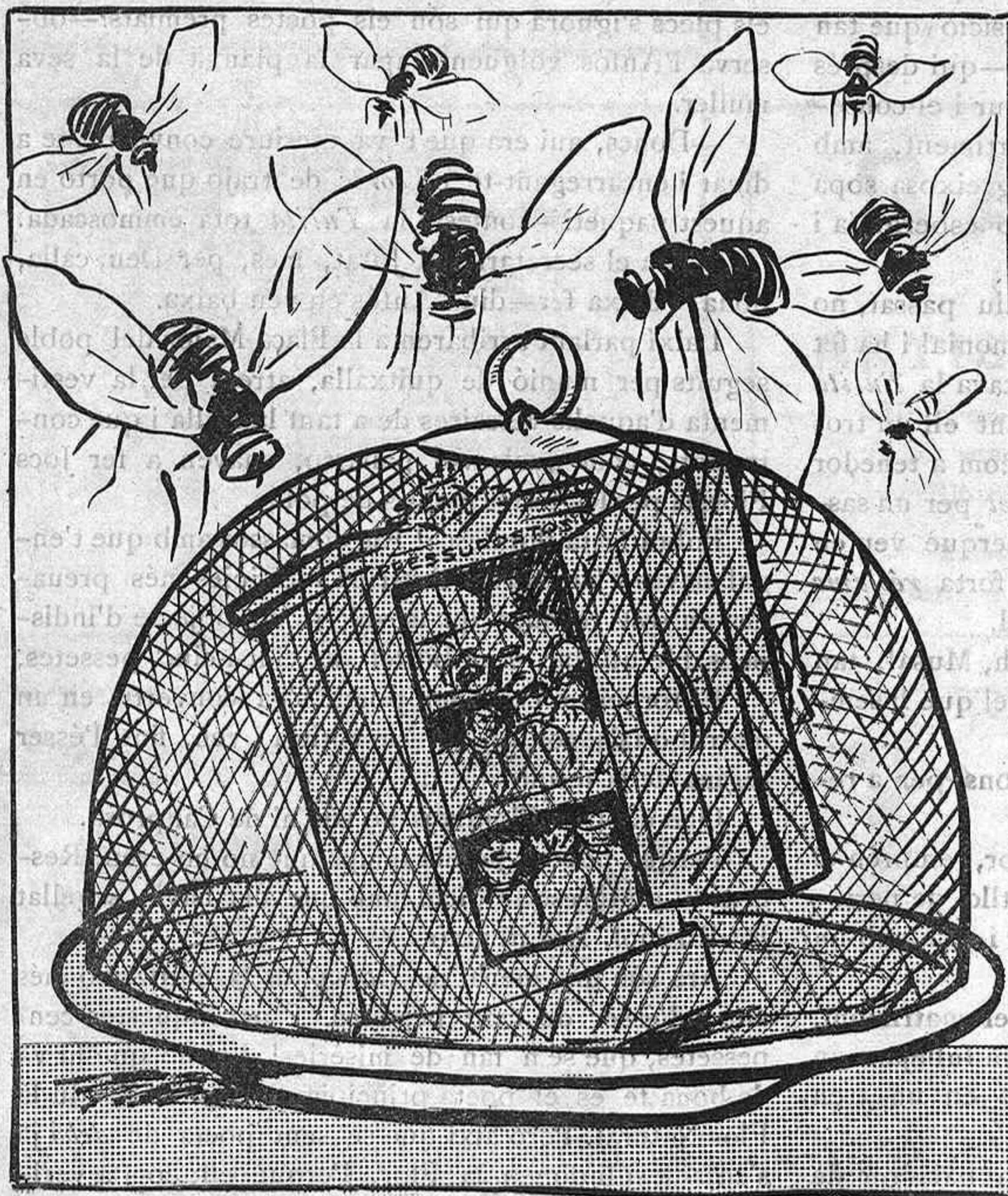

POTI-POTI

Dinar de gust!

Fa uns quants dies que el senyor Martínez Anido va a dinar vora el mar, a «San Sebastián». Anys endarrera hi anava En Cambó. Però ara aquest pica més alt. Nosaltres li direm com aquell guàrdia municipal de *El Arte de ser bonita*: «Si pica, salud pa rascarse».

Ja compendran, els nostres llegidors que ens referim al «San Sebastián» de la Barceloneta. Doncs, sí: Un dia d'aquests s'hi presentà un senyor *tan alto y tan huero*, que deia aquell; s'as-

Les provisions que caldria tenir ben sanejades

—No ni ha més, l'hem de veurel...

—Ja em veieu. Sóc En Zamora, l'ataconador!

sntà, demanà un plat d'arròs, res més que un plat d'arròs. El mosso ja va notar que era un senyor de respecte. Quan va saber qui era, el serví tot tremoladís, com el Xuti en el sopar del Comendador.

Al segon dia l'home de respecte ja va menjar més. Hi va haver la seva racció de llagosta, etc., etc.

Per a menjar es va posar els *lentes*. El mosso, més tranquil, vinga fer zalesmes. El senyor de respecte va dir-li: «Vendré todos los dias!» Com volent dir: *Ojo* amb el menjar! Però per això vinga mirar-se, amb l'ajuda dels *lentes*, el color dels talls i de la salsa.

Nosaltres, que també anem a «San Sebastián», vàrem pensar: Aquest home es veu que sempre està al *tanto*. Li volíem dir: «Vagi de gust!» car erem al seu costat, però no vàrem gosar.

Per què? Perquè un home com ell sempre deu dinar de gust encara que, amb l'ajuda dels *lentes*, inspeccioni minuciosament el menjar, cosa que no hem fet mai nosaltres, perquè no som homes de respecte.

En Pere l'auster i En Vidal de la Guardiola

No s'ha parlat més, per ara, del propòsit atribuït an En Pere Corominas d'entrar de nou a les oficines municipals. Nosaltres sentim devoció per l'home de *La vida austera*, encara que *Les hores d'amor serenes* ens deixin frets per excés de serenitat. Nosaltres recordem que En Pere Corominas va fer en el Municipi una bona tasca. Nosaltres no hem de posar cap repar a la tornada d'En Pere a la Casa Gran, si és aquest el seu desig. Creiem que si això ha d'ésser bo per a ell, també ho serà per a la Ciutat i aquest ens sembla el millor i més concís elogi.

Però hi ha l'altre! I l'altre és En Vidal i Guardiola. Sí, com se'ns ha dit, l'entrada d'En Pere l'auster està supeditada a la sortida d'En Vidal de la Guardiola, En Pere ja pot esperar assentat. S'ha dit que En Vidal vol renunciar el seu càrrec de quefe de la Secció d'Hisenda... No ho creiem. Si ho intenta—que no ho intentarà—no li acceptaran la renúncia.

—Es que ho fa tan bé, doncs?

—No, precisament perquè ho fa malament. Sí, senyors; que això dels empleats municipals—sobretot quan un es diu Guardiola i té la guardiola—la qüestió és fer-ho malament, això és, servir als de dalt i fer la

santíssima als de baix. Per a fer «carrera» l'home i mantenir-se en els bons llocs ha de tenir l'ànima de gos: llepar als que van ben vestits i mossegar als pobres.

Els petits empleats municipals en saben alguna cosa de tot això.

Des del balcó de casa

Anava a dir un re nec, però no el dic i n'hi ha per a dir-ne, no un, dos i tres i més, qui sap quants. Estic llegint que l'home abans d'enfadarse, té de comptar fins a cent i, encara que no he comptat ni la primera decena d'aquesta quantitat, no m'enfado, ni dic re necs, ni crido, perquè això de cridar cansa, i això de cansar-se és de força mal gust, sobretot ara a l'estiu i molt més no tenint a l'abast aigua d'aquella regalada.

Però regularment, només regularment, tota persona quan s'enfada té un motiu i també, quan se li fica al cap amoinar als llegidors, el té i si no el té fa mal fet i un mal fet an el llegidors no se'ls hi fa, perquè és un crim amb premeditació i alevosia, i a vegades, moltes vegades, nocturnitat.

Anem al cas. Es a dir, an el cas hi portaré al llegidor, perquè jo ja hi sóc i si hi sóc deu ésser pels meus pecats. Així és, ja que un dels pecats més grossos és el no tindre diners, i el no tindre diners, m'obliga a pagar lloguer d'un pis d'una casa situada en un carrer estret, d'aquells que semblen fets perquè s'hi estigui tota una família, una família ben avinguda, que només fent una passa, no massa llarga, puguin passar d'un balcó a l'altre.

Queda entès, doncs, que la casa té balcó, una mena de pas per a comunicar al pis del davant.

Les malediccions que tinc llençades an el balcó i a tots els balcons i an els carrers estrets, no té fi ni compte.

Ara vé alló del motiu. Motiu que tinc per maleir? No és un, que si fos un hom bé podria pendre pacièn-

JOCS FLORALS

—T'han donat la Flor Natural?

—No; cent pessetes per a reventar amb tu.

cia, que no s'ha d'ésser tan exigent an aquesta vall de llàgrimes.

Però és que són molts i d'aquells que atavalen a qualsevol. Figurin-se: Quan no treballo, quan em fumo plàcidament, darrera la persiana—un petit luxe—el meu modest cigarret de paper, el silenci és absolut i qui no conegués als meus veïns diria que és un carrer deshabitat. Però, només cal que em posi, no a treballar, a pensar si treballaré, i la cosa ja canvia radicalment.

Jo no sé quants fills deuen tenir els veïns de davant, uns d'un segon pis, el cas és que allò no és el tendre i dolç plorar de l'infant que ens conta la poesia, allò és una *escuela de canto jondo* i ho dic per ço enterridor. Es comprèn que el pare o qui sigui és de la mateixa opinió i com que es deu eternir massa o amoinar massa, els treu al balcó. Quina mena de crits i quina mena de rebomboril! Sembla musica tuturista, com una *simfonieta* i aturdeix i fa pensar amb Herodes i fa trontollar els vidres.

Però no acaba aquí la cosa. Si acabés aquí rail! Quan són al bo del plorar el regiment de criatures, se sent obrir-se un altre balcó d'una revolada. Desseguida oïu la veu d'una dona que us fa l'efecte d'un núvol negre, molt negre, d'aquells de tempesta forta i desseguida la veu d'una altra dona que és com si diguessim el llamp i el tró a la vegada.

Comencen les dues—si n'hi han d'altres callen—a garrar i garlen per les butxaques. Parlen andalús, d'aquell andalús castiç, desenfrenat, que sembla el repic d'un despertador, que ens fa malbé les oïdes.

Hom no és pràctic en això de la velocitat dels autos, però m'hi jugo un peixet que no n'hi ha pas cap que porti, ni pugui portar, la que porta la llengua d'aquesta bona dona.

Mentre les criatures ploren i les dones xerren, d'un altre balcó comença a cantar un merlot. Jo mai havia sentit antipatia per aquests ocells, però des d'ara els tinc declarada la guerra.

I per si no fos prou això, Déu Nostre Senyor té a bé obsequiar-me amb els roncs i esbufecs d'un senyor gros, molt gros, que viu front per front i que té la mala idea de dormir amb el balcó obert. I alçal! Vinga sentir *gruuc, gruuc... buff!*...

Ja us dic jo! Ah, em descuidava una cosa. D'un tercer pis, que's veu que volen lluir, engeguen el fonògraf. I entre els plors de les criatures, la xerrameca de les andaluses, el cant del merlot, els roncs del senyor gros i el fonògraf, el meu cap no sembla el meu, ni la casa, casa, ni el carrer, carrer. Juraria moltes vegades haver arribat al judici final!

Però com que tot té una fi, el terrabastall acaba, però és ja cap al tard—o cap aviat, segons com s'entenguin les coses—i aleshores canta un pollastre i després un altre i després ja són més i després molts més. Sembla que an aquest carrer hi hagi cada matí una concursa de cant de pollastre.

I mentre la feina s'ha estat esperant, ja he fumtat, esperant en và que regnés el silenci, un paquet i mig de dos rals i els ulls se'm tanquen i ja comença a clarejar.

J. NAVARRO COSTABELLA

GLO-SARI

RECORD

Dies passats, a Granada, estavem an el Generalife.

Es presentà un jove moreno, esprimatxat, amb els ulls encesos per la claror que duia a dintre i pels reflexes de les flors, que omplen aquells meravellosos patis, i després de presentar-se, ens vé a dir:

—Tinc vint-i-tres anys, sóc pintor, i vinc a pintar an els jardins del Generalife.

S'ha de veure la foguerada de vida, de caliu i d'esperança amb que va dir aquestes paraules.

Tenir vint-i-tres anys, ésser pintor, i anar a esbravar-se an el Generalife! Va semblar que les flors s'obrien, que l'aigua cantava amb més dalit; que els ocells s'estarrufaven, i que el «Xiprers de la sultana» es tornaven un xic més vells.

També an aquells vint-i-tres anys, o poc més, hi havíem anat i l'enlluernament d'aquells patis ens ha-

vien emborratxat de color i de fantasia, i ens havíem revolcat sota d'aquells rasers de sol, com peixos dintre els brolladors, i havíem vist Granada, allí, al fons, amb l'immensa planura de verdor, amb les roges torres de Comares, de les «Damas» i de la «Vela», amb el blanc llençol de «Sierra Nevada», com si tota la terra fos nostra; i l'aigua ens queia damunt del front com si ens tornés a batejar! Vint-i-tres anys! I ésser pintor! I rebejar-se an aquells llocs on s'hi dormien les sultanes.

Ara, ail, potser hi han més flors, i potser hi ha més aigua que llavors, però tot ens sembla estemordit. També ragen els brolladors, però l'aigua en lloc de cançons ens semblen llàgrimes de capvespre, i també hi han els arabescs, però s'han tornat més grocs de lo que ja eren.

I no són les fonts, ni les flors, ni els arabescs els que no canten. Som nosaltres, que ja som xiprers, que potser enyorem les sultanes! Els darrers Abencerratges, venim a ésser En Valladar, En Mas i Fontdevila, En Vellido, En Nicolás Maria López, tants i tants altres amics que hi anavem junts i encara hi anem, els que no som morts, però mig baldats i amb les barbes blanques.

Tenir vint-i-tres anys... Esser pintor... El Generalife... no hi pensem més... Lo millor serà que ho deixem córrer.

XARAU

TERNS I TRETS

—Tot per l'art!...
—Tot per la butxacal!...

TELO ENLAIRE

TIVOLI

La companyia Santpere-Bergés, segueix fent-se forta an aquesta casa, fent riure, com sigui, al nombrós respectable que hi acudeix, i com que avui la qüestió és riure, endavant!

Han representat quasi cada dia *La Marieta*, i el dissabte tingué lloc la reestrena de *Els Allotjats*.

GOYA

No dormint-se damunt dels llores, tan àrdidament guanyats, el simpàtic Blasco ha obtingut poguer retindre, per unes quantes funcions, a l'eminent companyia de comèdia Alba-Bonafé.

Posaran en escena lo millor del seu repertori i tot quan han estrenat últimament.

Dillunc, nit del debut, s'estrenà l'apropòsit *Las benditas máscaras*, obreta en la que hi fan una veritable creació la simpàtica i estudiosa parella Ladrón de Guevara i Rivelles.

CÓMICO

Tot quan es digui és poc. Plens i més plens. El públic no es cansa pas de veure *Que és gran Barcelona!* i els d'aquesta casa d'allò més satisfets.

En Galcerán, com sempre, l'heroi de la festa, ben merescudament per cert.

BOSQUE

Proseguint la tanda de funcions que vé organitzant l'empresa d'aquest teatre, a fi de complaure al distingit i nombrós públic que hi assisteix, diumenge En Caballé, junt amb les senyores Lluró i Saus, i els senyors Díaz i Acuaviva, ens deleitaren amb les obres de gran èxit, *El Pájaro Azul*, *Poca Pena* i *La Alsaciana*.

Inútil és dir ço ben acullides que foren i els aplaudiments que tots els intèrprets tingueren.

COMEDIA

Dissabte i diumenge per la tarda es representà *La Mare*, la gran obra d'En Rusiñol, i el diumenge per la nit, *El Lladre*.

Es molta la bona voluntat que la gent d'aquesta casa posa en l'interpretació de les obres, i és per això que's veuen correspostos pel públic.

En una i altra obres es distingiren les senyores Valero i Prats, i els senyors Fornaguera, Adrià i Sardá.

TEATRE D'ART

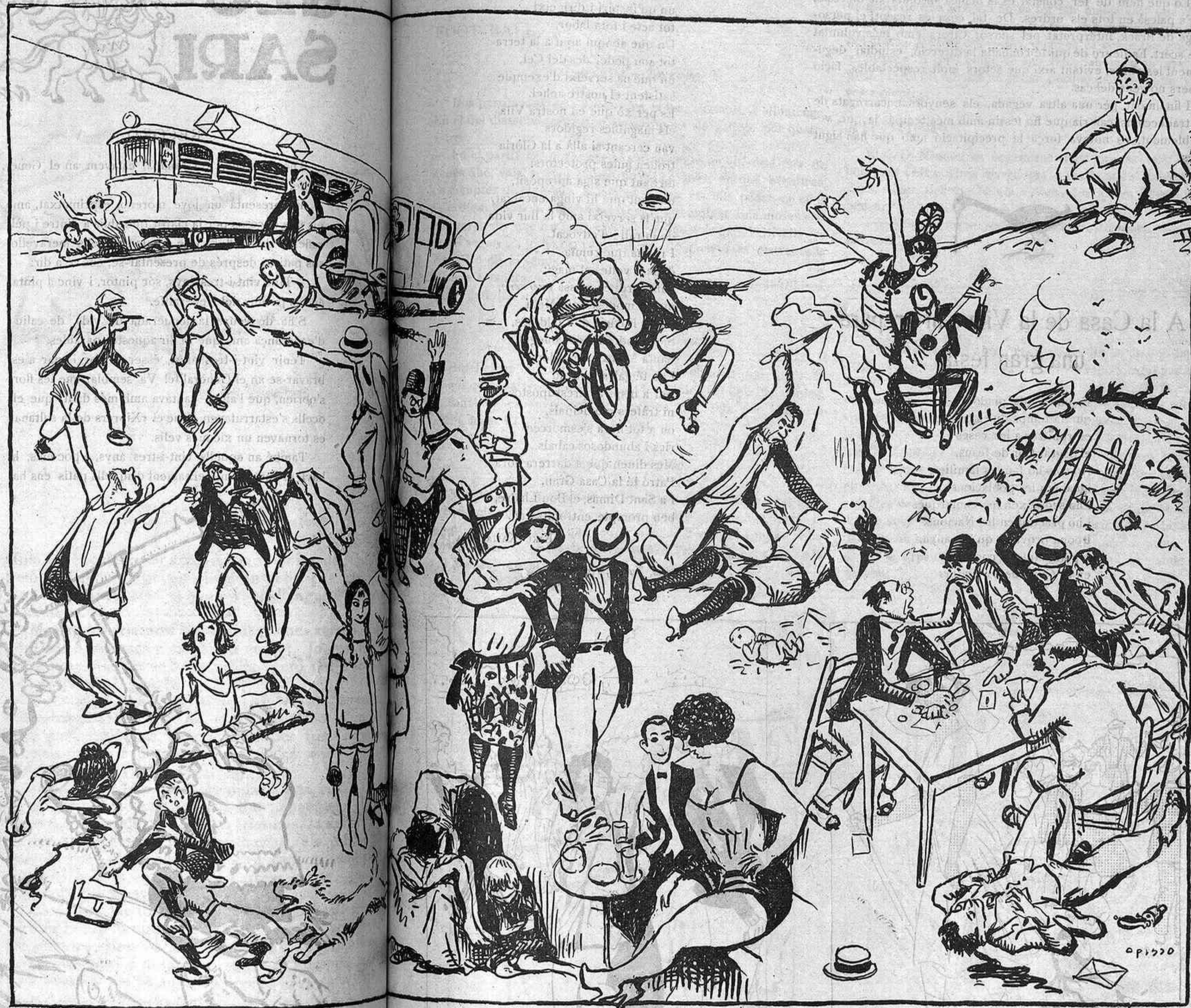
Dissabte tingué lloc l'última de les sessions de Teatre d'Art, que en el «Estudi Cirera» ha organitzat Na Mercè Nicolau.

L'obra escollida fou *Hedda Gabler*, d'Ib-en,

Representar teatre d'Ibsen sempre serà molt difícil, no solament per la naturalesa de les obres d'aquest autor, sinó perquè elles, quasi sempre, obeeixen a un ambient tan diferent del nostre que el públic, més que sentir-les, les admira com una cosa exòtica.

Aquesta dificultat també hi és en quant a l'interpretació. Les heroïnes d'Ibsen requereixen una gran sensibilitat, una forta comprensió de ço que són i representen en el medi ambient en que's desenrotllen. Aquestes qualitats, bé és veritat que posseïnt-ne d'altres, no les té la senyora Mercè Nicolau i és per això que tota la immensa fortalesa que tenen les obres del gran autor noruec, resta minvada al cristal litzar en la persona de la distingida actriu. No vol dir tal cosa, que la senyora Nicolau no hi posés en la interpretació la més bona i ferma de les voluntats. Aquesta, se li aplaudiu sense regateig.

E ÉS GRAN BARCELONA!

Sobre tot mirada per dins!

La senyora Ortíz i els senyors Guitart i Cumelles, bé; el senyor Cirera...

Lo que hem de fer constar és la manca absoluta de direcció, que's palesà en tots els ordres. De tal cosa es resentí el personatge de Brack, interpretat pel senyor Cirera amb més voluntat que acert. Es deure de qui té confiada la direcció, estudiar degudament les obres, evitant així que actors molt respectables, facin papers no gens del cas.

I finalment, per una altra vegada, els senyors encarregats de les traduccions, caldria que ho fessin amb més temps, ja que, veritablement, es notava força la precipitació amb que han sigut fetes.

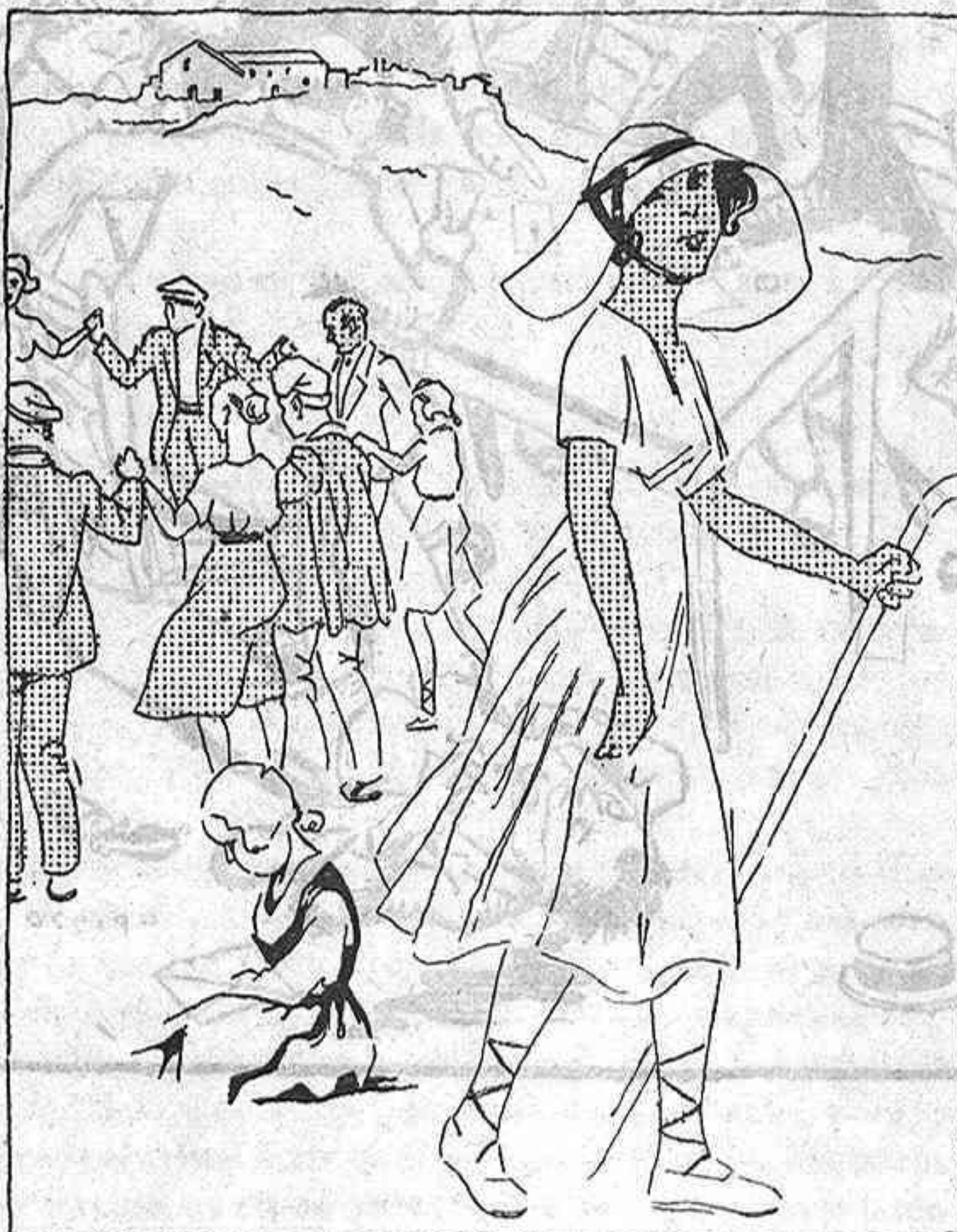
A la Casa de la Vila s'hi prepara una gran festa

Es una moda piadosa que fa temps qu'es posa en us entronitzar a les cases el Sagrat Cor de Jesus. No sols ho fan les famílies, igual fan les poblacions, i ho segueixen les comarques i ho practiquen les Nacions. I bona prova és qu'Espanya, seguint aquesta corrent en el Cerro de los Angeles

va aixecar-hi un monument, L'objecte únic d'aquest culte és buscar un Protector; un qu'inspire i dirigeixi tot acte i tota labor; Un que aboqui aquí a la terra tot son poder des del Cel; un que'ns serveixi d'exemple satisfent el nostre anhel. Es per xò que en nostra Vila els magnífics regidors van cercant si allà a la Glòria troben guies protectors: un Sant que siga apropòsit, un Sant que hi vinga encaixat, que'ls serveixi amb la llur vida de mirall i d'advocat. I rumia que rumia donant voltes al magí: Sant Jordi és massa guerrero, massa modest Sant Medí, Santa Eulària duu faldilles, Sant Andreu, poc conegut, Santa Madrona era dona i no té gaira aptitud per a inspirar pressupostos ni tràfecs municipals, on a tot hora s'esmercen rics i abundosos cabals. Mes diuen que a darrera hora Patró té la Casa Gran, i a Sant Dimas, el Bon Lladre, ben prompte entronitzaran.

KIKU KAMAMILLA

Cleptópolis, Juliol, 1922

Com anaven abans al camp

Com hi van avui

ELS DEPORTS

FOOT-BALL

Fortuna - Europa

Dos partits jugaren aquests dos clubs, dissabte i diumenge. En el del dissabte guanyaren els europeus als gallecs per quatre a tres.

En el partit del diumenge hi vàrem veure un «bé-de-Déu» de nenes que, vaja, senyor Matas!, no hi ha dret, perquè nosaltres, en comptes de fer feina, solament teníem els ulls posats en elles i perdiem l'oremus. Mentre estavem contemplant una morenassa ens varen dir que En Julià havia fet un goal i que l'Olivella va fer el segon. . I jo de cara a la tribuna. La qüestió és distreure la vista. No els hi sembla?..

Ara a esperar el dimarts, que veurem el «Arenas» de Bilbao, que diuen que son unes feres... ai!

Badalona - Español

En el camp del primer tingué lloc aquest partit que fou més mogut que una «ruleta». L'Aleu va fer l'únic goal dels badalonins; en canvi, els espanyolistes, en lograren dos, fets per l'Alvarez i En Canals. El públic satisfet i suant.

España - Avenc

Aquest partit si que va ésser molt compartit, encara que guanyessin els nois de Sant Andreu per quatre goals a dos, puix el pobre Bota es va tenir que retirar perquè li van fer «pupa». Llavors l'España va posar de porter an En Blanco, i és clar, cada xut dels andreuencs feia «blanco» i .. goal.

Unió, de Sans - C. de S. de Sabadell

Aquest partit va ésser arbitrat per un senyor que a la cuenta no sabia de que anava, i ho va fer tan malament, que fins jugadors, públic i . . cadires varen fer una segona edició de la batalla del Marne. Mes, el del «pito», quan es va veure tan embolicat es va posar a córrer i ningú en sap res. Sabem d'un aficionat que quan el trobi li donarà un premi perquè es pensa que va fer un cross-country.

ATLETISME

El C. D. Masnou va organitzar unes proves atlètiques força boniques i els nostres corredors... a peu, s'hi lluien de veritat. En Pons, Alger, Arbuli, Dubois i Meléndez varen fer-se un tip de pensar.

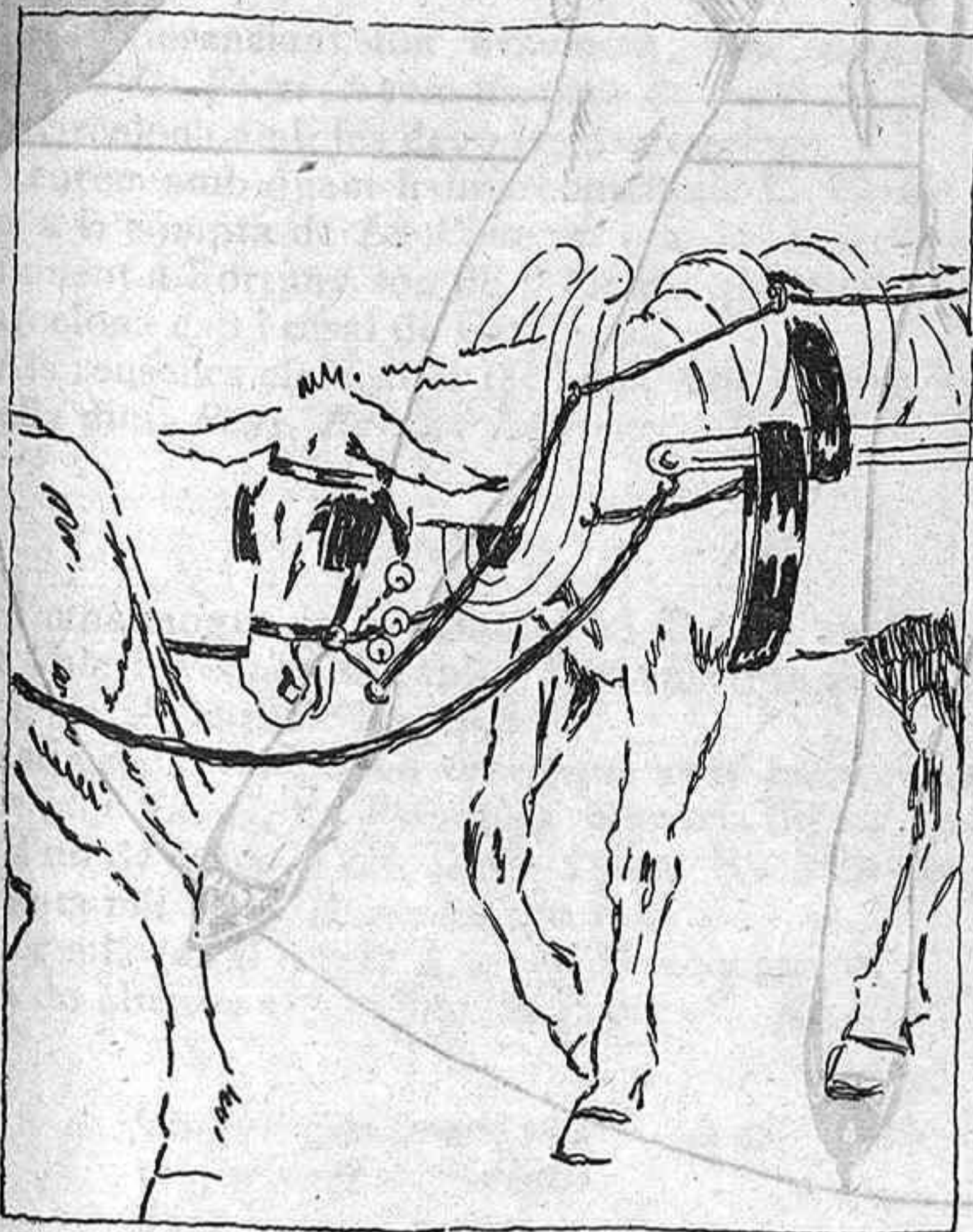
I com que fa calor, amb permís de vostés m'en vaig a pendre la fresca.

NOLUS

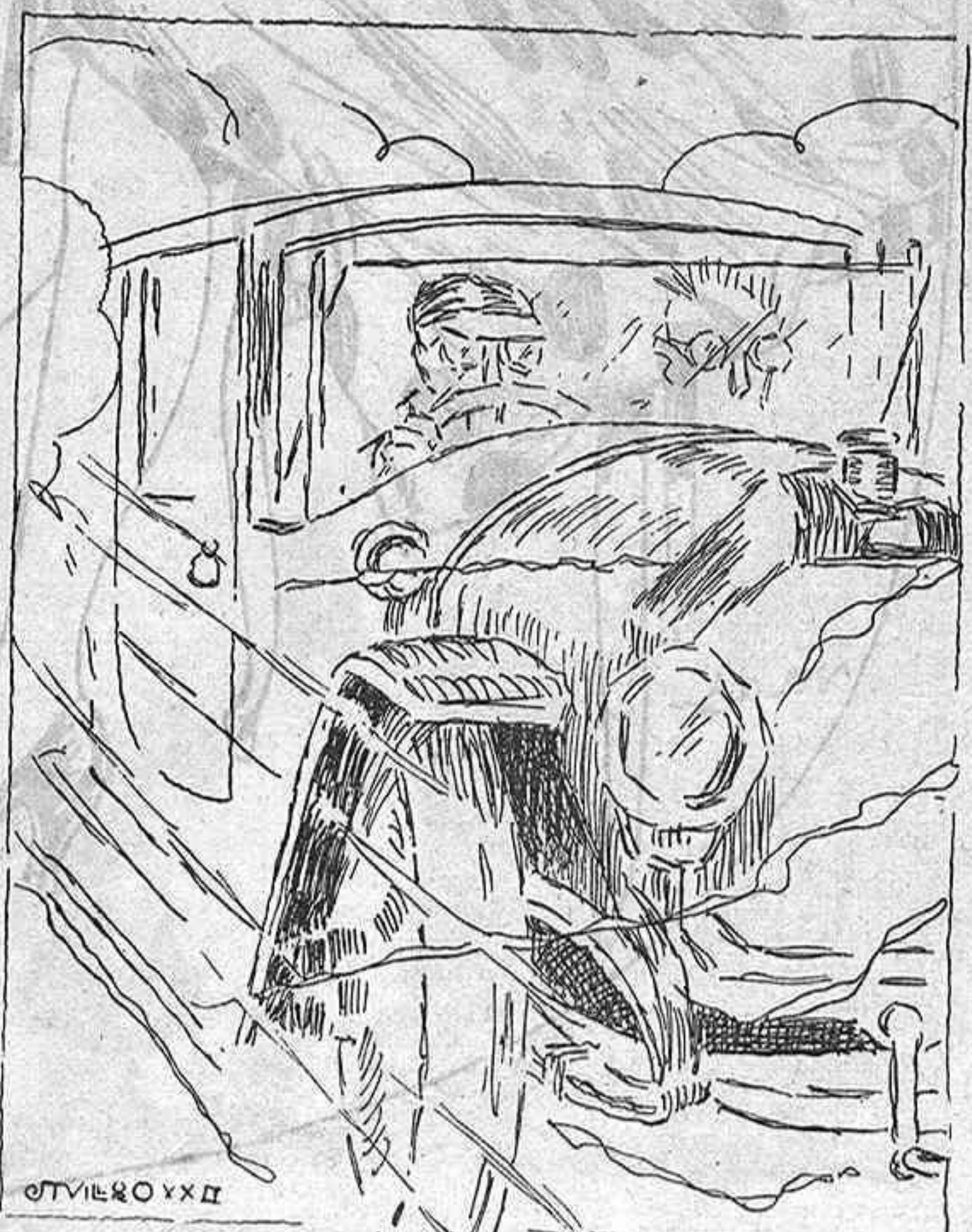
JOSEP RIBAS I PICH

Avui, malhauradament, tenim de doldre'ns de que la mort ens hagi pres aquest dilecte amic. Si no ho hagués sigut per son tracte afable, ho hauria sigut per la brillant història de sa carrera comercial. Fou ell qui instal·là aquell sempre recordat «Restaurant Gambrinus», on es pogué beure, per primera volta a Barcelona, la cèlebre cervesa de Munich. També instal·là al carrer de Pelai, xamfrà Rambla Canaletes, el «Restaurant Pelayo», i ara, des de fa molt temps, estava establert al prou conegut «Restaurant Ribas», el primer lloc de Barcelona, on un home pogué dir «He dinat», en comptes de dir «He menjat», com s'havia dit en molts altres llocs. A casa seva es seguien els preceptes de Brillat Savarin: «A un bon paladar, un bon menjar».

Els nostres consols a la seva família, i el bon amic descansi en pau.

Com s'anava a muntanya

Com s'hi va ara

L'OPORTUNISTA

—En ocasions així és quan em decidiria a fer-me de la «Lliga».
—Vaja, ets oportunista com els de la Plaça de la Cucurulla.

XERRAITEQUES ARTISTIQUES

REUS I EN FORTUNY — EL TERNO DE SANT VALERI

Els reusencs han tingut uns quants dies *La Vicaria* d'En Fortuny, que fou visitada en peregrinació per la població en pes, bona part de la qual es recorda perfectament del net del *senyor Mariano de les figures*.

L'Ajuntament de Reus, volent donar una festa en remembrança del gran pintor, fill d'aquella ciutat, encarregà al crític d'art i secretari del Comitè *Pro Monument Fortuny*, En Quimet Ciervo, que els hi expliqués de qui es tractava; cosa que s'apressà a fer el xicot. L'acte resultà espetarrant; el Teatre Fortuny que estava plé de gom a gom i havia sigut engarlandat de flors, guarnit amb tapissos del «Círculo» i lluminat amb profusió, presentava un magnífic cop de vista.

El grà de la conferència *ciervista* va consistir en recomanar als reusencs que honoressin degudament el fill il·lustre de la ciutat; que l'Ajuntament comprés la casa on va nàixer el gran colorista i la convertís en Escola de Belles Arts gratuïta i Museu Fortunià amb les reproduccions de les obres capdals del gran Mestre; que imitessin als veïns de Fuendetodos, els quals conserven com una relíquia la casa on nasqué En Goya, l'insigne pintor aragonés.

En Ciervo que quan li donen corda mai no l'acaba els hi feu una detallada descripció de l'obra pictòrica d'En Fortuny i posà un parell de banderilles de foc als catalans admiradors de la gent de cúa (vulgue toreros) que no saben una paraula dels artistes de la nostra terra.

El conferenciant fou ovacionat, està clar!, i als pocs dies *La Vicaria* com un pres de *cuidado*, tornava a Barcelona amb les degudes precaucions.

Veurem amb quant haurà contribuït la Ciutat de Reus a la compra de *La Vicaria* i a la erecció del monument a Fortuny son fill il·lustre, que tindrà lloc a Barcelona cap i casal de Catalunya.

Als reusencs els hi toca fer bona una vegada més aquella dita: *Reus, París i Londres*.

**

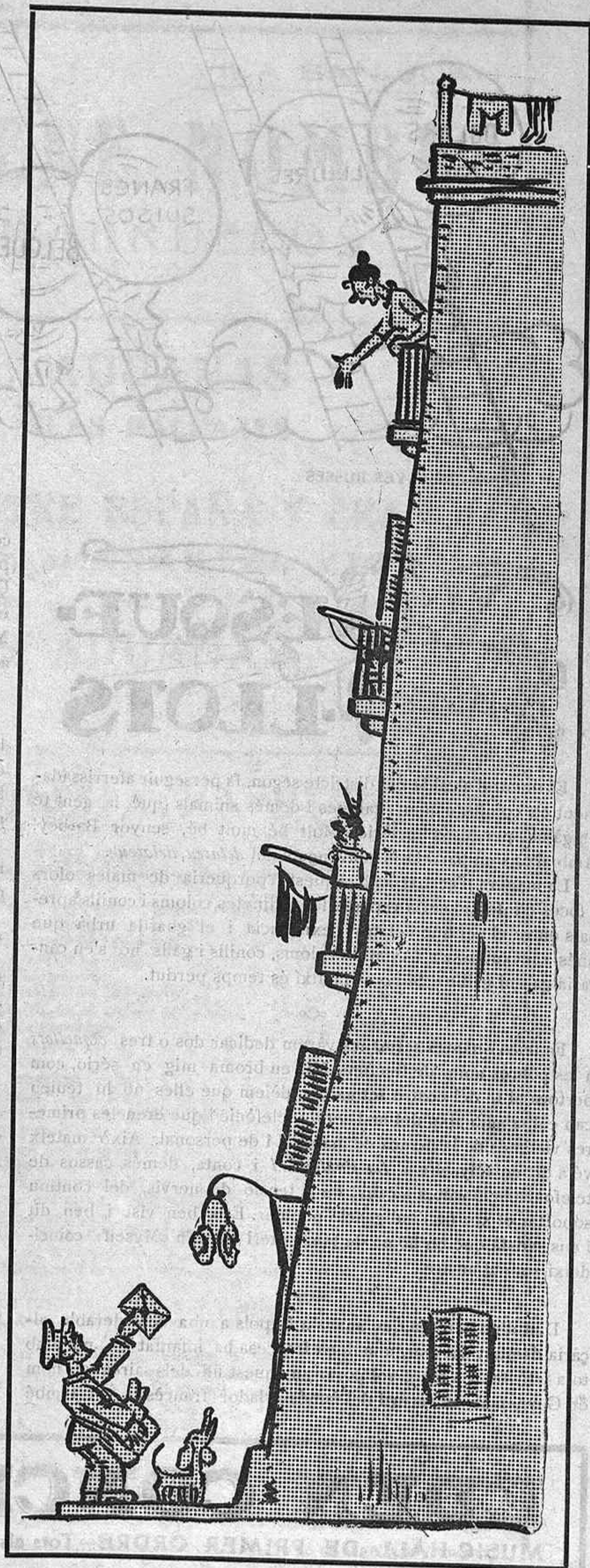
Si n'ha mogut de rebombori el famós *terno*, de Sant Valeri, venut pel Capítol de Canonges de la Seu de Lleida al simpàtic Plandiura!

Estic segur de que en veure que se li emportaven el de Sant Valeri, En Plandiura n'hauria deixat anar més d'un de *terno*. I raó que li sobra. No n'ha donat quaranta mil naps? Doncs és ben seu.

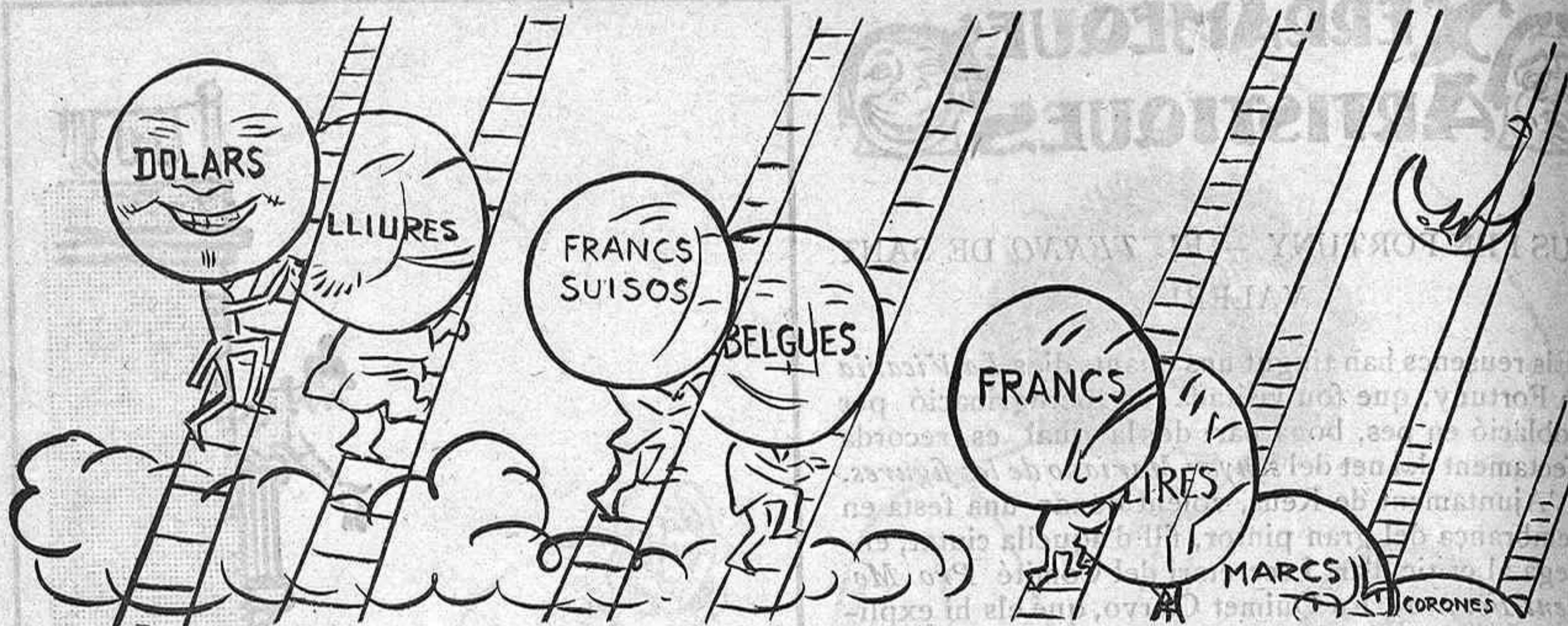
Per mi, que li tornin i si la Mancomunitat o la Junta de Museus el vol, que faci com ell: *paga que és gata*.

Ço que passa amb nostre *terno*
té quelcom de fastigós.
Sant Valeri leri leri
Sant Valeri gloriós.

C. ARBÓ

— No diu que s'ha apujat això de les cartes?
Doncs ja veurà, pugi-la aquí dalt!

LES MUNTANYES RUSSES

Aquestes són perilloses. Més d'un s'hi ha trencat el coll.

El tinent d'alcalde del districte segon, fa perseguir aferrissadament els conills, coloms, gallines i demés animals que la gent té en gàbies per pisos i galeries. Molt bé, molt bé, senyor Barbey! Amb això som partidaris convençuts del *delateu, delateu!*

La manera d'acabar amb aquesta porqueria de males olors i focus d'infecció seria repartir les gallinetes, coloms i conills apressats entre el veí que delatés l'existència i el guarda urbà que anés a incautar-se'n. Aviat de coloms, conills i galls no s'en cantaria gall ni gallina. Si no es fa així és temps perdut.

Fa unes quantes setmanes vàrem dedicar dos o tres *esquellots* a les pobres noies de telèfons. Mig en broma mig en sèrio, com pertoca al to del nostre setmanari, dèiem que elles no hi tenien cap culpa amb això del mal servei telefònic i que eren les primeres víctimes de la manca de material i de personal. Això mateix vé a dir en «Myself» a *La Publicidad* i conta, demés, cassos de telefonistes malaltes a causa de la tensió de nervis, del continu suportar el xoc de l'indignació popular. Està ben vist i ben dit i ens satisfà que un home de tant criteri com En «Myself» coincideixi amb el nostre.

Dalt d'un aeroplà que anava a Nàpols a una considerable alçària damunt del mar, una dona francesa ha infantat un noi amb tota felicitat. La mare vol posar an aquest fill dels aires el nom de Guynemar, en record del famós aviador francès i vol també

comprar l'aeroplà on ha nascut el seu fill. Aquest no es pot escapar d'ésser aviador. Sinó que devegades el destí té cops raríssims. Qui ens diu que la família d'aquest noi no es torni pobre i que ell, per jocs de l'atzar no sigui minaire o bus o tramviare d'un Metropolità, que es lo més oposat que hi ha als que volen pels aires?

Ha mort l'eminent físic escocés Graham Bell, inventor del telèfon. Sembla que ha precipitat la seva mort les mils de malediccions contra el telèfon i el qui el va inventar que des de fa una temporada llencen els abonats de Barcelona i els qui no són abonats també.

També ha mort aquí a Barcelona una senyoreta telefonista malalta d'excitació nerviosa Res, que aquí el telèfon en lloc de ésser un servei que suavitzi la vida, és una tortura.

Escasseja el marfil. Van desapareixent els elefants. Aviat el marfil serà un producte raríssim. Amb què farem boles de billar? Amb el cap de molts polítics, de molts fabricants, de molts *niños bien* calaveres. Hi ha res més dur que el cap d'aquesta gent i que s'assembla més a una bola de marfil que el cap de certs *curridus?*

L'Estat ha apujat el franqueig de les cartes. Nosaltres quan escrivim una lletra ho fem per força, així és que poc ens preocupa. El comerciant, com que cada carta són pessetes, també seguirà afluint la bossa. Això sols perjudicarà als enamorats que tenen la xicota lluny. Molts per a estalviar no escriuran i renyiran, i per lo tant menys casoris es faran, i llavors això es despoblarà i molt prompte podrem dir: *Adiós España, que te quedas sin gente!*

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2 tarda i a les 9 1/2 nit

Exit grandios de **LAS ESTATUARIAS**, escultures animades

Obra nueva

VILA SAN-JUAN

LO QUE NO TIENE NOMBRE

CRÓNICAS DE MARRUECOS

Un tomo 8.º

Pesetas 5

ARANCELES DE ADUANAS

PARA LA PENÍNSULA E ISLAS BALEARES

con el

CONVENIO DE COMERCIO ENTRE ESPAÑA Y FRANCIA y modificaciones introducidas en el ARANCEL VIGENTE

publicado por

EL ECO DE LAS ADUANAS

Encuadrado en rústica: Ptas. 6

En tela flexible: Ptas. 7

Edicions populars d'En SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició)	Ptes. 2 (Agotada)
El místic. (2.ª edició)	2
Oracions. Amb música d' E. Morera. (2.ª edició)	2
Fulls de la vida	2 (Agotada)
Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició)	1'50
El bon policia	2
Monòlegs. (2.ª edició)	2
La bona gent	2 (Agotada)
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler)	2 (Agotada)
El pati blau. (4.ª edició)	2
El poble gris	2 (Agotada)
La mare. (8.ª edició). (Quinzè miler)	2 (Agotada)
La «merienda» fraternal. (4. miler)	1'50
L'Alegria que passa.	1'50
L'heroic.	2 (Agotada)
Llibertat!	2
La fira de Neully	2
Els savis de Vilatrista.	2 (Agotada)
L'auca del senyor Esteve (8.ª ed.)	2
L'hereu Escampa	2 (Agotada)
En Tartarin als Alps	2
La llei d'herencia.	2
Aucells de pas.	2
La intel·lectual.	2
El redemptor	2
Cors de dona	2
El Teatre per dins	1'50
Dol d'«alivio»	1'50
El daltabaix	2
El titella pròdig	1'50

La nit de l'amor	Ptes. 1'50
Del Born al Plata. (Impressions de viatge)	2 (Agotada)
Port-Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció.	2
El pintor de miracles	1'50
La Verge del Mar	1'50
El despatrat	2
El triomf de la carn	1'50
La illa de la calma (2.ª edició)	2
L'Homenatge	1'50
La lepra.	1'50
L'Arma	1'50
L'envelat de baix	1'50
Gosari, per Xarau	2
El català de «La Mancha»	2
El pobre viudo	2
A cà l'antiquari (Sainet)	2
L'auca del senyor Esteve (Cinc actes) (2.ª edició)	2
«Gente Bien» (Sainet) (3.ª edició).	1'50
Els Naufragés	2
En Josep de Sant Celoni (Novel·la picaresca)	2
«Souper-Tango» (Obra satírica en un acte)	1'50
La casa de l'art (Peça en un acte)	1'50
L'acaparador (Peça satírica en un acte)	1'50
Bataneros en comandita (Sainet de costums financers en un acte)	1'50
El català de «La Mancha», tragi-comèdia en quatre actes	2
«Chauffeur,.. al Palace»!	1'50

Molt aviat: nova edició de LA MARE

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

EL TEATRE LIRIC CATALÀ

Esmolant les eines